

ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದರೂ....

ಮಾನವ ಚರಿತ್ರೆಯುಧಕ್ಕೂ ಬಹುಜನರು ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಸದಾ ಪರದಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಕೂಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜೀವ ಕುಡಿಗಳ ಉಸಿರ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ತನುವನ್ನು ಸವೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಸಿವು ಎಂಬ ಭಯಾನಕ ಮಹಾಮಾರಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಉಳ್ಳವರ ಮುಂದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವಂತೆ, ಅಂಗಲಾಚುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಉಳ್ಳವರ ಕಲಾರುಚಿಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಬೃಹತ್ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು, ಗುಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ತೋಳ್ಳಲದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇಂದಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞತೆಯು ಕೂಡ ಮೂಗಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡುವಂಥ ಮಹತ್ ಪಿರಮಿಡ್ಡುಗಳ ಕಲ್ಲಿನ ಅಗಾಧ ಗಾತ್ರದ ದಿಮ್ಮಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಲೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಅಪರಿಮಿತ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ? ಕೇವಲ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ! ತಮ್ಮ ಜೀವಕುಡಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ಮುಂದೆಂದಾದರೂ ಸುಖ ಕಂಡೀತು ಎಂಬ ಭರವಸೆಯ ಕನಸಿನಿಂದಾಗಿ ಸದಾ ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಹುಡಿಯಾಗಿ ಹೋದ ಬಡವರ ಹಸಿವಿನ ಚೀಲ ಚರಿತ್ರೆಯುಧಕ್ಕೂ ತಂಬಲೇ ಇಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅನುಭೋಗಿಗಳಾಗಿ, ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಬೆವರ ಫಲವನ್ನು ತಾವು ನುಂಗಿನೋಣೆದು ಸುಖಿಸಿವೆ. ಬಡವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದು, ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿ ಸುಖಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಭುವಾಗಿ ಮೆರೆಯುವುದು ಕರ್ಮಫಲವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಬರೆದು, ಅಜ್ಞಾನ ಮೌಢ್ಯ ಕಂದಾಚಾರಗಳೆಂಬ ಕಗ್ಗತ್ತಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಾಣದಂತೆ ದಿಕ್ಕೂ ಕಾಣದಂತೆ ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಕೇವಲ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಹುಜನರನ್ನು ತಳ್ಳಿವೆ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವರ ಸುಖದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಕನಸುವುದು ಜನ್ಮಾಂತರ ಫಲವೆಂದು ಅವರನ್ನು ನಂಬಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೇಳುವುದು ಅನಿತಿ ಪಾಪಕರವೆಂದೂ ನರಕಬಾಜನವೆಂದೂ ಹೆದರಿಸಲಾಯಿತು. ಬಾಯ್ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಇಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಲಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆಯೆಂದು ಕತೆಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಭಯ ಮತ್ತು ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ದ್ವಿಮುಖಿ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮುಗ್ಧ ಎದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಹರಿದಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಈ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ತಮ್ಮ ತೆವಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸದಾ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಕೊಂದ ಸೈನಿಕರು

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು; ಅವರಿಂದ ಹತರಾದವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು; ರಾಜಭಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಮತಭಕ್ತಿ ಅಫೀಮು ತಿಂದು ಎದೆಯ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅನ್ಯಮತೀಯ, ಅನ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಅಬಲೆಯರ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿದವರೂ ಸಾಮಾನ್ಯರೇ! ನಾವು ಬಡವರು ಇತರ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮೆರೆಯುತ್ತೇವೆ ಏಕೆ?—ಎಂದು ಅವರ ಎದೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಬರದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಸೇವೆಯೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಬಡವರು ಬಡವರನ್ನೇ ಕೊಂದು ತಂದುಕೊಡುವ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅನುಭೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾತಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸದಾ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸುಖ ತನ್ನ ಬೆವರ ಫಲವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ; ರಾಜನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೋರಿಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೇವಾ ಕೈಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅವನಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಅದೇ ಗುಡಿಸಲು ವಾಸ; ಅಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ; ಸಿರಿವಂತರು ಉಟ್ಟುಹಳತು ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆ! ಈ ಎಲ್ಲಾ ದುಡಿಯುವ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು—ಜೀವನೂಕುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ, ಅರೆಬರೆಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೈವಿಕ ಆಸೆಯಿಂದ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ.

ಚರಿತ್ರೆ ಬಡವರನ್ನು ಅವಮಾನಕರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬಡತನವೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಶಾಪವಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆ ಅವನ ಶ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಸದಾ ನಡೆಸಿರುವ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಸಂಕೇತ.

'ರಾಮರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರೂ ರಾಮಕ್ಕ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಟ್ಟಿಲ್ಲ' ಅನ್ನೋದು ಗಾಢ ಮಾತು. ಇದರರ್ಥ ರಾಮನಂಥ ರಾಮನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಬಡವ ತನ್ನ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಸತ್ಯದರ್ಶನ. ರಾಮರಾಜ್ಯ ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಕಾಲ್ಪನಿಕ. ಅದನ್ನೇ ಕುವೆಂಪು 'ರಾಜ್ಯಗಳುದಿಸಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಳಿಯಲಿ... ಬಿತ್ತುಳುವುದನವ ಬಿಡುವುದೆ ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಒಡಲದಾಹದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ, ಬಡವನು ಚರಿತ್ರೆಯುಧಕ್ಕೂ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಲು ಹಂಬಲಿಸಿದ್ದಾನೆ; ದುಡಿದು ಹೋರಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಚರಿತ್ರೆಯುಧಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ದೇವರುಗಳು ಬಂದರೂ ಬಡವನನ್ನು ಅವನ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು 'ಅನ್ನದೇವರು' ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿ ದುಃಖ ಮಾತ್ರ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಮಾನವತೆಗೆ ಕವಿದ ಕಪ್ಪುಚುಕ್ಕೆಯಂತೆ ಆರ್ತನಾದವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ.

■ ತಿಳಿಕಾಢ

★ ನಾವು ಲೀಲಾಮಾತ್ರ ಜೀವರು, ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಲೀಲೆಗೆ; ನಿನ್ನ ನಿನ್ನೆಗೆ. ಇಂದು ಇಂದಿಗೆ, ಇರಲಿ ನಾಳೆಯು ನಾಳೆಗೆ.
—ಕುವೆಂಪು

★ 20 ವರ್ಷದ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಹಾಗೆಯೇ 50ರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ನೋಡುತ್ತೀರಂದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ 30 ವರ್ಷಗಳು ವೃಥಾ ಎಂದರ್ಥ.
—ಬಾಕ್ಸರ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ

★ ದಾಟಿ ಹೋಗಿವೆ ನೂರು ಕೋಟಿಯಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಉಳಿದದ್ದು ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆನವ ಶಂಕೆ!
—ಚಿನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಮಾತೇ ಮತ್ತು

★ ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯ ಕುಳಿತಿರುತ್ತದೆ.
—ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಅರ್ನಾಲ್ಡ್

★ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಮಗೆ ಹಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.
—ಜೇನ್ ಆಸ್ಟಿನ್

★ ಪ್ರತೀಕಾರ ಬಯಸುವ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಸದಾ ಹಸಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ.
—ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬೇಕನ್

★ ಅನುಮಾನಾಸ್ತದ ಗೆಳೆಯನಿಗಿಂತ ಖಚಿತ ವೈರಿಯೇ ಮೇಲು.
—ಈಸೋಪ

★ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ನಿನ ದಾರಿ ಬುತ್ತಿ, ಇಟ್ಟದೆಲ್ಲಾ ಯಾವ ಕಟ್ಟೀ ಕಲ್ಲಾಕ್ಕೆತಿ?
—ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ

★ ನೆಲನೊಂದೇ ಹೊಲಗೇರಿ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಜಲವೊಂದೇ ಶೌಚಾ ಚಮನಕ್ಕೆ! ಕುಲವೊಂದೇ ತನ್ನ ತಾನರಿದವಂಗೆ! ಫಲವೊಂದೇ ಫಡದರ್ಶನ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬಿಲವೊಂದೇ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ನಿಮ್ಮನರಿದವಂಗೆ
—ಬಸವ